

πόρτα. 'Ανοίγω τὴν πόρτα, ρίχτω ἄλλη μιὰ ματιὰ ἀπὸ πίσω μου, καὶ καθὼς κοιτάζω ἀπὸ πίσω, σκουντούφλησα κάπου, ἀνάθεμά με! καὶ μὲ τὴν ὀρμὴ ποῦ σκουντούφλησα σβύνει καὶ τὸ κερί!

Θάρρεψα πῶς ἔτρεξαν ὅλα τὰ «πνεύματα» τότες καὶ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς γειτονιῆς νὰ μάγκυλιάσουνε, νὰ μὲ πάρουν μαζί τους! Δυὸ πηδήματα καὶ φτάνω στὴ σκάλα. "Ἄλλα δυὸ, καὶ τὴν ἀνεβαίνω. Τότες εἶναι ποῦ πρέπει νὰ μάκουσε. Κ' ἴσως ὄχι τόσο τὰ πηδήματα, ὅσο τὸ ξεφώνημα τοῦ ψεύτικου τραγουδιοῦ μου, καθὼς ἔμπαινα μέσα, ἀγριεμένος, ἀφανισμένος, τρελλός.

"Ἀχ, ἐκεῖνα τὰ μισοκοιμισμένα σου μάτια, σὰν μπῆκα μέσα, καὶ σ' εἶδα στὸ κρεβάτι ζωντανό, ἀναπαυμένο, ἀξένιοι-αστο! "Ἄγγελος νὰ εἶτανε δὲ θὰ μὲ σύχαζε τόσο!

— 'Ἀλλοίμονο! Καὶ θέλεις νὰ μὰς μάθης κ' ἐπιστήμη, καὶ μάλιστα γιαντρική!

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΟ ΚΑΤΩ ΣΙΝΤΡΙΒΑΝΙ

Μπροστὰ εἰς τὸ Παλῆδ-Τζαμί, πρὸς ἀπὸ τὸ Μοναστηράκι, τοῦ ὁποῦ το ἱερὸν βῆμα τριανταφυλλί προβάλλει ἀνά μέσον τοῦ ρυπαροῦ, τοῦ ἀσφυκτικοῦ, τοῦ καπνισμένου καὶ ἀπόζοντος δρομίσκου, ποῦ φέρει εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ, ἐκτείνεται τὸ Κάτω-Σιντριβάνι, ἡ στενὴ καὶ μικρὰ καὶ πολυθρόμβος πλατεῖα. Τὸ Ἐπάνω, διδυμὸν ἀδελφί του, τὸ ἄλλοτε διανογόμενον πρὸ τοῦ ναῖσκου, τὸ παρέσυρε, τὸ ἐξηφάνισεν ἡ μεταρρυθμιστικὴ ἐργασία τῆς ὑπογείου σήραγγος καὶ ἔγνη ἀμυδρὰ τῆς πάλαι ποτὲ ὑπάρξειός του καὶ εὐκλείας ἀπέμειναν ἐκεῖ μερικοὶ γκρεμισμένοι τοῖχοι, ἐφ' ὧν σώζονται ἀκόμη ἀτεχνοὶ καὶ ἀνορθόγραφοι ἐπιγραφαὶ μικροκαφενείων, ἄλλα χαλάσματα καὶ ἐρείπια, στέγαι μὲν στήριζόμεναι ἐπὶ ἐτοιμορρόπων δοκῶν, παράθυρα χαίνοντα, ρήγματα πλατεῖα, χάσματα βαρυσθροῦ καὶ ὅσαι βαθεῖαι.

"Ὅλος ὁ ἐκεῖ διάγων ὑποπτος πληθυσμὸς ἤδη προσετέθη εἰς τὸ γειτονικὸν κέντρον, ὅπου σήμερον κατασταλάζει παρὰ τὸν ἐργατικὸν μικρόκοσμον ὅτι ἀνθρωπίνως ἀπαίσιον καὶ βδελυρὸν ἔχει ἡ Ἀθήνα. Δυσσομία βαρεῖα, ἀνυπόφορος ἀπὸ τὰ γύρω μαγερεῖα, βόχα ἀπὸ τὰ μπακάλικα, βρώμα ἀπὸ πετσία κατεργαζόμενα, βρώμα ἀπὸ τσαρούχια τὸ σκοτίζει, πυκνὴ τὸ περιβάλλει, ὑπέζυνος καὶ μουχλιασμένη τὸ πνίγει, ἐνῶ ἡ ὄψις του εἰδεχθῆς ἐπιφάνεται μὲ τοὺς γηραιούς καὶ ἀκαθάρτους τοίχους τοῦ Τζαμιοῦ, μὲ τὰ κἀτωθεν μικροπαπουσιδῆκα καὶ τὰ τσαρουχάδικα, ποῦ ἔξωθεν ἀνεμίζονται κρεμασμένα σωρούς-σωρούς τὰ τσαρούχια κατακόκκινα, περαιτέρω μὲ τὰ μαγερεῖα ποῦ χαμηλὰ ξανοίγουν καὶ ἐπιδεικνύουν διὰ μέσου τῶν μεγάλων

ὕλων ὑάλωτων τῶν τὰ πλινθόκτιστα τζάνια καὶ τὴν μπακιρένιαν γύτραν τοῦ πατζῆ, δεξιᾶ μὲ τὸ πολυσύγγαστον καφνεῖον, ποῦ κατέναντι ὑψώνουν τοὺς κορμούς των τρεῖς γυμναὶ καὶ φιλορροοῦσαι τὴν λευκαί, μὲ τὴ βρουσούλα παρακάτω, πέραν ἐκεῖ πρὸς τὸν φέροντα εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ δρομίσκον μὲ τὰ γλυκατζήδικα, ὅπου γεράτα μυίγαις τὰ ταψιά προβάλλουν, καὶ τὸν φούρνον ποῦ τὸν διευθύνει φουρναρῆς ντιστεγχεῖ μὲ ζακὴν καὶ λαϊμοδέτην, σεβαστὴ λευκάζουσα μορφή, καὶ δίπλα τὰ μπακάλικα, ἐνῶ εἰς τὰς γωνίας τῆς πλατείας διακρίνονται ὁ πάγκος κανενὸς μπαλωματῆ, τὸ φορητὸν ἀμάξι πλανοδίου μηχανῆ, ἕνας γέρωσ ποῦ πουλάει αὐγά, μιὰ γρηᾶ, ποῦ πουλάει λάχανα.

'Ἐδῶ δουλεύουν οἱ ἐργατικοί, ὁ φούρναρης ποῦ βάζει τὰ ταψιά ἔσθ' φούρνο καὶ τὸ ξύλο τοῦ φτυριοῦ του ξεπετιέται ξαφνικὰ ὡς τὰ μισὰ τῆς στενωποῦ καὶ πάλιν ξαναχάνεται καὶ μετ' ὀλίγον ξαναβγαίνει, ἐπικινδύνον ἐμπόδιον ἔσθ' τοὺς διαβάτας, ὁ μπαλωματῆς, ποῦ σκυμμένος μπαλώνει καὶ κτυπᾷ καρφῶνων, ὁ μικροπωλητῆς, ποῦ ταχὺς περνᾷ καὶ ἐξαγγέλλει τὸ ἐμπόρευμά του, μέσα οἱ ὑπηρεταὶ ποῦ πᾶνε κ' ἔρχονται καὶ σερβίρουν τοὺς πελάτας, οἱ τσαρουχάδες ὅπου σταυροπόδαρα τραβοῦνε βελοναίς, ἕνας ἐφημεριδοπώλης ποῦ σκούζει τὴν ὀξεῖάν του κραυγὴν, ἕνας ψαρῆς ποῦ φωνάζει τὴ ψάρια του. Ἐκεῖ γαζεύουν καὶ γλεντοῦν οἱ ἄεργοι, ὑποπτος κόσμος, μὸρτηδες καὶ ρεμπεσιέδες, ἄλλοι μεροκαματιάρηδες τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, οἱ λαϊκοὶ παληγάτσι, ποῦ παριστάνουν εἰς τοὺς δρόμους κάθε ἀποκορηᾶ, ὁ Γαρδαρούμπας, ποῦ κάνει τὸ γαϊτανάκι, ὁ Κανέλλος ποῦ βγαίνει μὲ τὴν γκαμήλα, ὁ Τσιγκιτσάγκας ποῦ κάνει τὰ ρόπαλα.

'Ἐδῶ δουλεύει ὁ φτωχὸς λοῦστρος, ὁ τίμιος ὑπηρετῆς, ὁ προκομμένος ταβερνιάρης, ὁ γέρωσ ποῦ πουλάει τὰ αὐγά, ἡ γρηᾶ ποῦ πουλάει τὰ λάχανα, ὁ κουλουρτζῆς ποῦ καρτερεῖ εἰς τὴ γωνιά, ὁ προσεξοφλητῆς ἐκεῖ στὸ βάθος, ποῦ προσεξοφλεῖ συντάξεις. Ἐκεῖ ραθύμως ἐξαπλώνει τὴν ἀρίδα του, ἡδυπαθῶς ρουφάει τὸν ναργιλέ του ὁ τραμποῦκος, ποῦ δὲν ἔχει δουλειά, ὁ τεμπέλης ἐργάτης, ὁ μαραγκὸς ποῦ δὲν ἐπῆγε στὴν παράγκα του, ὁ κτίστης ποῦ δὲν ἐπῆγε ἔσθ' γιαντὶ του, ὁ κόσμος τοῦ γλεντιοῦ, ὁ κόσμος τοῦ καθισιοῦ, οἱ ρεμπέταις καὶ ἡ παληανθρωπιαίς, οἱ ἄστωι καὶ οἱ χασομέρηδες, οἱ μπεκορῆδες καὶ οἱ μὸρτηδες.

'Ἐτσι περνάει ἡ ἡμέρα. Κάποτε ἐμφανίζεται ὁ Κορέος ὁ λαϊκὸς ποιητῆς καὶ ἀμίμητος εὐφυλόγος, ἀλλὰ καὶ φρικτὸς αἰσχρολόγος, ποῦ ἦτο ἄλλοτε τσαγκάρης καὶ ἔχασε τὸ φῶς του πρὸ ἑτῶν, τὴν ἀντρεία του καὶ τὸ μεγαλεῖόν του, καὶ μὲν πρὸ πενταετίας κατόπιν ἐπιτυχοῦς ἐγγχειρήσεως ἐπανέβλεψε, καὶ ἐξακοντίζει δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ εἰς τοὺς παρενοχλοῦντας αὐτὸν τὰ αἰσχρά του καὶ ὑβριστικὰ ἐπιγράμματα καὶ εἰς τοὺς ἐλεοῦντας αὐτὸν ἀπαγγέλλει μὲ περιπάθειαν τὰ τρυφερά του ἐρωτικὰ ποιήματα εἰς στίχους τεραστίων διαστάσεων ἀλὰ Βερλαίν, ἐὰν δὲν εἶνε βλασφημία ἡ παραβολὴ:

Χαίρεις ὄντας περνῶ ἀπὸ τὸ παραθύρι ποῦ κάθεται, [μάτια μου,
Θαυμάζω τὴν εὐμορφίαν σου καὶ τὰ ξανθὰ σου μαλλιά,
Εἶσαι τοῦ Μαγιοῦ τριαντάφυλλο, ἄστρο ὀλοφώτεινο
[τοῦ οὐρανοῦ

"Ἄξια τὰ κάλλη σου τὰ υπερθαύματα!

Καὶ τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης, φεύγουν οἱ

ἐργατικοί, πηγαίνουν σπῆτι των, κλείνουν τὰ μαγαζεῖα ἐνωρῆς καὶ ἕνα μόνον μαγερεῖο, ποῦ δίδεται παταῆς, ἀπομένει ἀνοικτὸν καὶ τὸ καφνεῖον κατέναντι θολὰ φωτισμένον ὑπὸ τοὺς καπνοὺς ποῦ τὸ πνίγουν καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν παταῆ βραχνὰ ἀκούονται ἄσματα μεθύσων καὶ μέσα εἰς τὸ καφνεῖον ἀγρυπνεῖ καὶ θορυβεῖ ὡς τὸ πρῶτ' ἡ ὑποπτος πελατεῖα τῶν ἄεργων καὶ τῶν μὸρτηδῶν.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΒΩΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Νέον ἀέριον ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ.

'Ἡ Χημικὴ Ἐφημερίς γράφει περὶ τῆς ἐτησίως συνελεύσεως τῆς ἐν Λονδίῳ Βασιλικῆς Ἐταιρίας, ἐν ἣ ὁ προεδρεύων λόρδος Κέλβιν, δηλαδὴ ὁ περιώνυμος φυσιοδίφης Θόμσων, ἔκμειν ἐνδιαφερούσας ἀνακοινώσεις περὶ τοῦ νεοστί ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ ἀνακαλυφθέντος ἀερίου. Ἐξήγησεν ὅτι ἡ ἀνακάλυψις νέου, μέχρι τοῦδε ἀγνώστου, ἀερίου ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ εἶνε ἀνευ ἀμφιβολίας τὸ σπουδαιότατον ἐπιστημονικὸν γεγονός τῶν παρελθόντων ἔτους. Ἦδη κατὰ τὸ 1882 ὁ λόρδος Ράγλειγ ὑπεστήριξε τὴν ἰδέαν, λόγου γενομένου περὶ τοῦ «Νόμου τοῦ Πράου» ὅτι ἡ προσέγγισις τῶν ἀτομικῶν βαρῶν πρὸς ἀπλᾶς μονάδας καὶ ἀκεραίους ἀριθμοὺς ὑπὸ φυσικοσοφικὴν ἔποψιν δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμηθῇ καὶ ὅτι ἐνδεχόμενον διὰ συνεχῶν ἀκριβῶν ἐρευνῶν περὶ τῶν πυκνοτήτων τῶν σπουδαιότερων ἀερίων νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐκτοτε ἐργάσθη ὁ λόρδος Ράγλειγ ἐπὶ 12 ἔτη μετὰ μεγίστου ζήλου πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τοῦτου καὶ ἀφοῦ ὁ «Νόμος τοῦ Πράου» συνεπέα τῶν ἐρευνῶν τοῦ Ράγλειγ καὶ ἄλλων, περὶ τοῦ ἀτομικοῦ βάρους ἐπὶ τέλους ἐτέθη κατὰ μέρος, οὗτος ἐξηκολούθησεν ἐξετάζων μετ' ἀκαταπόνητου ἐπιμονῆς τὸ Ἄζωτον καὶ ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ περιέχεται πλὴν τοῦ Ἄζωτου καὶ ἕτερον, μέχρι τοῦδε ἀγνώστου, βαρύτερον ἀέριον. Ὅτε ἡ ἀνακάλυψις εἶχε φθάσει εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐξέτασιν ὁ καθηγητῆς Ράμσαιῦ καὶ μικρὸν κατῆρπιν κατωρθώθη νὰ ἀπομονωθῇ τὸ νέον ἀέριον. Μέχρι τοῦδε ἐξήγησεν τὸ περιεργον ἀποτελεσμα, ὅτι τὸ ἀέριον δὲν ἐπιδέχεται ἔνωσιν μὲ καμμίαν ἐκ τῶν χημικῶν οὐσιῶν μετ' ὅσων μέχρι τοῦδε τὸ ἐδασάνισαν. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην τοῦ λόρδου Κέλβιν, δὲν ὑπολείπεται νὰ μάθωμεν παρὰ ποίας περιέργους φυσικῆς καὶ χημικῆς ιδιότητος ἔχει τὸ νεοστί ἀνακαλυφθὲν συστατικὸν τῆς ἀτμοσφαιρῆς ἡμῶν.

Τὸ κοκκίνωμα τῶν ἀστακῶν.

Οἱ ἀστακοί, ὅπως καὶ οἱ καρκίνοι, ἔχουσιν ἐν τῷ ὀστέρω αὐτῶν μίαν κυανῆν ἢ σκοτεινὴν χρωστικὴν οὐσίαν, τὴν ὅποιαν παραλαμβάνει τὸ ζέον ὕδωρ ὅταν μαγειρευθῶσιν, ἀφίνον νὰ φαίνεται μόνον ὁ ἀδιάλυτος ἐν ὕδατι διαλυτὸς δὲ μόνον εἰς τὰ λίπη ἐρυθρὸς χρωματισμὸς. Τὸ σκοτεινὸν χρῶμα δύναται νὰ φαιρῆθῃ καὶ δι' οἰνοπνεύματος ζῶντος τοῦ ἀστακοῦ ἀνευ θερμάνσεως, τοιοῦτοτρόπως δὲ οἱ παλαιότεροι ἡγεμονικοὶ μάγειροι (ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν δὲν ἐτιμωρεῖτο τὸ βασιάνισμα τῶν ζώων) κατῶρθοναν νὰ παραθέτωσιν εἰς τὰ γεύματα ζῶντας ἐρυθροὺς ἀστακοὺς. Εἷς τινὰ μέρη ἐν τούτοις ἀπαντῶσι ζῶντες τοιοῦτοι